



PERIODICO DEFENSOR DE LOS
::INTERESES DE LA COMARCA::



DIRECTOR: B. CADEFÀU

	PRECIOS de SUSCRIPCIÓN:		REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN Mayor, 39 PUIGCERDÀ	Anuncios, Remitidos y Reclamos, a precios convencionales NO SE DEVUELVEN LOS ORIGINALES	
		Trimestre			
	PUIGCERDÀ	2 pesetas			
	FUERA	2 "			
	EXTRANJERO	3 "			

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ
MAGATZEMS DE QUEVIURES: J. FONOLLEDA SERRA

MAGATZEMS { Carrer Comerç, 19
Carrer Primpcesa, 51
Plassa Pons & Clerch, 3

DESPATX: CARRER COMERÇ, 38
BARCELONA

TELEFON 449 - A
DIRECCIÓ TELEGRÀFICA I TELEFÒNICA:
ADELLONOF - BARCELONA

RETORN

CERETANIA saluda als nous edils, cridats a continuar la direcció de la cosa pública; Puigcerdá els mira amb gran interès, en ells té depositada la confiança i sobre ells recau una espectació general, plena d'esperances i afanys. Les circumstancies en que's troba la vila i el moment historic per que passa els hi donen un relleu especial i posen sobre ses espatlles una carga propia sols dels grans quefes polítics, no de batlles vulgars de poble; el pervindre de la vila está actualment a les

séves mans d'una manera imponent, sens que ningú pugui preveure les conseqüencies de la seva actuació, i el pes de la responsabilitat, o la gloria de l'agraïment que sols els veniders els hi discerniran, perquè en les coses públiques s'estrellen els millors pensadors i sols el resultat diu si han sigut o no acertades.

A fi del segle XIV, després del grandió increment, la vila va passar també una época de postració a causa, a més de les guerres continues amb la casa de Foix, de la pes-

ta de la tardor de 1372 que feu abandonar els millors patrimonis i fugir les persones de valer que l'havien realçada, deixant-la en mans d'una administració ruïnosa i inepte que obligà al Rei a enviar a la vila el Governador dels Comtats de Rosselló i Cerdanya, perquè personalment enterat hi posés remei, com ho feu en les seves ordinacions de 13 de desembre 1399, que foren, més tard, substituïdes per altres millors fetes en una cel·le de nostre Convent de Sant Domingo en 13 març 1401.

La força del pensament i de la reflexió no és de nostra època pròpia d'una lleugeresa i irreflexió inconcebibles, era més patrimoni de l'etat mitja a quines produccions retornen les mirades i els estudis dels que menys superficialment volen entendre els afers de la vida. Les susdites ordinacions porten un fons de doctrina i sabiduria beguda en els autors clàssics del règim dels Prínceps, d'una democràcia mai més vista: aquells éren veritables demòcrates sense dir-se'n, els d'ara se'n diuen sense ésser-ho. Impossible fer unes ordinacions més ajustades al concepte de la democràcia, al ensem que consoladores i segures pels cònsols que devien governar la vila: en elles hi podem aprendre molt tots.

La doctrina del règim és la del democràtic i representatiu: ço és, que els cònsols representen al poble: no mènen bèns, ni comanden soldats: és el poble que actua per mitjà d'ells com les mans que, movent-se exteriorment, exerceixen l'acte interior

de la voluntat; els cònsols, doncs, no obren per sí sols imposant el seu albir, sino seguint el dictamen i necessitats del seu representat, conforme sempre a llei i raó. El primer treball, doncs, dels cònsols era pendre el polç al poble, coneixe la seva inspiració i instint, observar les seves necessitats. A aquest fi, ademés dels quatre cònsols, hi havia dos Sobreposats dels paraires i teixidors i dos Caps de ministres dels sastres i pellaires, conforme a les indústries principals de la vila: aquestos éren per a *realitzar* lo convingut, pero per a *dictaminar* lo que convenia, era creada la organització dels jurats, ja que la veritat i bon acert no és monopoli de ningú, sino solament d'aquell que en reb l'inspiració, que per a comprovar-la convé sia deliberada per molts.

Aquests, éren el·legits pels cònsols de l'any corrent i els del passat pels Sobreposats i Caps actuals, el·legint-ne tres cada hu a lo menys que debien ésser de les tres categories del poble: alta, mitja i inferior, fins al nombre de xeixanta. Ells éren formats dels tres estaments socials de la vila: lletrats amb carrera, sense carrera i analfabets: professions, oficis i pagesos; rics, mitjans i pobres. Tots els assumptes nous debien ésser deliberats en consell general compost dels Cònsols, Sobreposats, Caps d'ofici i Jurats. Tot era previst i ordenat: els dotze electors dels Jurats no podien sortir del Consolat sense haver fet la elecció baix pena de 100 lliures barceloneses destinadores al Fisc Real i a la

reparació de les muralles, a fi de que els assumptes de la vila no quedessin privats d'aquesta deliberació considerada de fundamental utilitat; els Jurats, avisats pel nunci a só de trompeta, debíen concorre puntuals durant el temps de cremar una candela, baix la penyora de 5 sous; sols amb quaranta reunits, i no amb menys, podíen començar-se la deliberació; ningú podíen moure bronca, ni despertar renyines, ni dir paraules injurioses entre els allà reunits, baix pena de 100 sous a més de les de dret. Aixís lográ la vila deturar la ruina amenaçanta i relligar la seva gloriosa historia.

Avui no és facil servir-se d'aqueix mitjá per a explorar l'esperit del poble, perquè amb prou feines se troba qui vulga i pugua fer, com Déu mana, l'ofici de Regidor; pero en principi cal senyalar aquest bon procediment per a proporcionar llum, seguritat i descans a les persones públiques en sa útil i laboriosa gestió. Amb algunes ventatges i menys inconvenients éll ha sigut substituít pel sistema de comissions o juntes

formades per individus dels tres estaments, les quals amb menys remenament fan la deliberació, l'estudi i l'informe dels assumptes, preparant aixís la decisió del Consistori i sa ulterior realització.

Els trascendentals problemes a resoldre en aquest moment, exigeixen extensos coneixements i prudencia per a trobar l'acert de una determinació més que mitjans de realitzar la; i les comissions mixtes, ço és, técnicas al ensems que populars són, mentre no degenerin en camarilles que és el seu greu perill, la gran palanca per a actuar en les esferes públiques, per a rellevar de la responsabilitat als seus directors, per a encarnar en el poble el moviment de dalt, per a fer obra de conjunt, per assegurar la disciplina, per despertar l'interès al bé públic, per a evitar l'abandó i decaïment del bé comú, per a establir la solidaritat social, per fer poble i per afermar la concordia, base de la pau, ideal suprem dels que governen: els vells trobaren bones doctrines, als moderns no els hi és mal el retorn.

Un cultiu interessant

Amb aquest titol, el "Botlleti del Sindicat Agrícola de Banyoles", publica unes notes molt oportunes referents a la explotació d'un nou farratge, que per sos resultats pràctics val la pena sigui assaijat, si's tenen en compte les seves múltiples aplicacions, ja que ademés de produir menjar per al bestiar tot l'any i fins a l'hivern, pot utilitzar-se com adob, enterrant-lo en les terres a les que en-

riqueix en nitrogen i dona de 50 a 60 tones de ferratge per hectàrea.

Diu aixís dit Botlleti: "Nostres amics recordarán que fa poc temps varem publicar un treball sobre el cultiu del "Bersim" farratgera d'hivern molt poc coneguda encara a nostra terra. Nostre bon amic i company don Miguel Ordis, périt agrícola, que tant interés es pren sempre per totes les coses que puguin beneficiar la nostra agricultura, hatingut la bondat de facilitar-nos dades que confirmen tot quant llavors indicarem.

El Bersim es una ferratjera que es sembra de mitjants agost a mitjans mars, de tan valor nutritiu com la userda i que es menjada amb gust pel bestiar, podent-ne extreure en pocs mesos, fins a vuit dalls.

Tenim davant una carta d'un distingit agricultor qui ens diu que en el Prat de Llobregat ens ha donat fins al mes de juny un resultat superior a tota ponderació.

Atenent l'extraordinaria falta de menjars per al bestiar que degut a la secada hi haurà aquest hivern, la Junta ha fet gestions per adquirir bones quantitats de sement de Bersim.

De introductor d'aquest nou farratge, don Raul M. Mir, director de la notable publicació agrícola de Barcelona "El Cultivador Moderno", proporciona a qui ho desitgi, tomen d'instruccions sobre'l cultiu, aixís com llevors en quantitats suficients per experimentar-lo.

Recomanem a nostres llegidors l'assaig d'aquesta nova lleguminosa que ha de fer una verdadera revolució agrícola.

Aventatges del Carril

El poblet de Campellas, Vall de Ribes, està recobrant del carril un aventatge nou i inesperat.

L'any passat començaren de posar-se rovellons en caps de conserva, i, vist el bon resultat son ja actualment dos les fabriques que es dediquen a aqueixa industria.

El bosc de Campellas, profitant del tren, es el que forneix aqueixes fábriques; tots els dies pugen dos carros a buscar els bolets al poble amb embalatges a propòsit per a transportar-los amb el carril a Barcelona; els paguen les cases a 80 cts. la lliure i porten actualment cobrat els veïns de Campellas 15.000 ptas.

Ningú podia somniar aquest sorprendent negoci que el tren proporciona a un poblet insignificant.

PAL DE BANDERA

Les arrels furgant en terra,
creix un pi dret i sapat.

Quan el poble se'n adona,
com hi dança al seu voltant!...

«Vetaqui un pal de bandera
que ningú ens podrà arrencar!»

Per issar-la ben enlaire

ja s'hi enfila un bordegás.

Quan es dalt, un clam de joia
retruny, immens, per l'espai.

«Bandera, santa bandera,
quina ombra més dolça ens fas!»

De sopte, una au malestruga
vola per damunt dels caps.

Uns trets ressonen pels aires;
ningú sap qui els ha engegat...

Abraçat a la bandera,
el minyó cau daltabaix.

Han passat segles, i encara
la terra es xopa de sang.

Quan el poble se'n adona,
aquell pi vol consagrar...

—Abans de issar-hi banderes,
cal que hi pengis els tirans!

J. Burgas.

Locales

D. Buenaventura BARCELO y OLIVER

Abogado, Notario de Bellver

Tiene el gusto de ofrecerse al público como **abogado** y le participa que ha instalado su despacho en la calle de Florenza n.º 29, de la villa de Puigcerdá, y en su casa residencia de Bellver.

Feria. — Hoy celebra el pueblecito de Bourg-Madame, su feria anual.

Parece que la animación, este año, será considerable.

**EL PROBLEMA
DE UNA BUENA TINTA PARA ESCRIBIR
Y DE USO GENERAL**

**Waterman's
"Ideal"
INK**

LO RESUELVE

PORQUE es como
la pluma "Ideal" Waterman
lo más perfecto!

Esta tinta cuidadosamente filtrada por varios filtros de seda, conviene tanto para plumas estilográficas como para los despachos, por no corroer las plumas ni dejar depósito.

La tinta "Ideal" Waterman se vende en todas las papelerías.
El litro..... plus 7'50
Frasco de prueba de 50grs .. 1'00

Pídase Catálogo a la
Casa E. Hassinger Sección J
Balmes, 75. BARCELONA



Registro Civil. — Movimiento durante el mes de Septiembre.

Día Años

DEFUNCIONES

- 9— María Palau Bosom 80
16— Salvador Perez Junoy 6 meses
30— Jaime Fabra Pich 4 meses

NACIMIENTOS

- 7 — Dolores Simón Maury hija de Miguel y Rita.
8 — Antonio Casamitjana Bonet hijo de Baudilio y Florentina.
9 — María Bober Llobet, hija de Ramón y Teresa.

11 — Enrique Anoll Feloy, hijo de Isidro y Celina.

17 — Alejandro Serra Maranges hijo de Agustín y Cándida.

Velada. — La Sección de Aficionados nos anuncia para esta noche una velada teatral. Es de esperar que la concurrencia será numerosísima.

Cosecha. — Se está practicando con gran rapidez la cosecha de la rica pera de Cerdaña. Son varios los compradores forasteros que han acudido para su compra.

EMILIO M. GAISSERT

CAMIONES

Viladomat, 83

BARCELONA

RECIBIDAS CAMISAS ULTIMA NOVEDAD

○●●●○●●●○

Sección Géneros Blancos

Últimos modelos en Combinaciones,
Camisas, Enaguas, Pantalones
Cubre-Corses, Camisas de noche

:: PRECIOS DE FABRICA ::

●●●○●●●○

Los que venden más
más bien surtidos

Los que venden más barato

ALAMBICAMOS

los precios al extremo que sorprenden a la concurrencia

○●●●○●●●○

Calle de la Revolución, 7

Corresponsales del Banco de España.— Lo ha sido nombrada la Sociedad Anónima «Cubiertas y Tejados», estableciendo al efecto una sección de cupones, giros, cambios, descuentos.

Dicha Sociedad se encarga gratuitamente del envío de dinero a favor de los soldados de Melilla, por lo cual merece nuestros plácemes, ya que se trata de un acto altamente altruista que todos debemos aplaudir.

Jaime Bragulat

Agencia de Aduanas

Despacho: Libertad, 41

Teléfono, 28

ticular amigo D. Francisco Sampietro, ha dado a luz una robusta niña, con toda felicidad.

Nuestra felicitación.

Nuevos ediles.—Para cubrir las cuatro vacantes de nuestro Ayuntamiento, han sido nombrados los ex-concejales Sres. Artisó, Carrera, Rosell y Baldivia.

Que su actuación sea provechosa.

Tiempo.—Continúa bueno, habiendo visto varias veces durante la pasada semana el cielo nublado. Ha refrescado un poco la temperatura.

Dr. Juan BOSOM

Ex-Alumno de los Hospitales de Paris

Especialista en Vias Urinarias y Sífilis

Consulta de 4 a 6 días festivos, de 12 a 1

Rda. Universidad, 23

BARCELONA

Temperaturas de la semana

Día	Máxima	Mínima
8	18	8
9	11	8
10	17	7
11	16	6
12	20	7
13	21	8
14	17	7

Nacimiento.—La esposa de nuestro par-

Imprenta Ceretania.—Puigcerdá

ELECTRICITAT - MAQUINARIA

J. PRATGINESTÓS de BONAPARTE

FONTANELLA, 16 Pral.

Tel. 4865 - A

BARCELONA

Instal·lacions econòmiques de Centrals elèctriques

Elevació d'aigues per a regar :-: Turbines hidrauliques

Maquinaria per a la Industria :-: Pressopostos gratuits

Cubiertas y Tejados S. A.

Madrid

Santa Engracia, 107

Barcelona

Rambla Cataluña, 41

Construcción y reparación de toda clase de edificios

Armaduras de hierro, de madera, cemento y mixtas

Pizarra natural del país

” ” española color negro

” artificial de cemento y amianto comprimidos

Teja plana y curvada :-: Cartón cuero

Fieltro asfaltado, &., &.

Delegación Puigcerdá: España n.º 9 - Teléf. n.º 26

Gran Hotel Restaurant
EUROPA

Situado en la PLAZA de CABRINETTY (antes MAYOR)

Galerías con hermosa vista panorámica

Iluminación Eléctrica y a Gas - Cuarto de Baño y Ducha

RECOMENDADO DEL T. C. F. y C. A.

Propietario-Director:

BUENAVENTURA CARALPS

TELEFONO N. 10

NOVEDADES

J. Sauquet

Bourg-Madame

LANERIA

CONFECCIONES

SÉDERIA

Artículos de Fantasía

para regalo y recuerdo

::: Cristalería ::: Porcelana ::: Juguetes :::

MIGUEL LLANAS

Rebajas verdaderas en camas de Viena, hierro, somiers cómodas, sillas, colchones y toda clase de muebles

Máquinas para coser sistemas "Wertheim" y "Singer" con 20 por ciento de rebaja :-: También las hay de ocasión

CASA MATATAM

Pisos y Chalet

PARA ALQUILAR
en esta Villa

Dirigirse: en esta Villa a D. Ramón Salvat y en BARCELONA a la JOYERIA

EL REGULADOR, (alle del Carmen, 1)

HOTEL RESTAURANT
CATALUÑA
de R. COSTA ::: RIBAS

Habitaciones confortables con electricidad y timbres a todas sus dependencias. - Café. - Piano. - Baños y Duchas. - W. C. - GARAGE con foso para reparaciones y depósito de esencias. - Cámara oscura. - Guías. - Caballerías y carruajes para toda clase de excursiones. - Coche ::: de la casa a todos los trenes :::